

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

Nr

1794

1. Obiekt

SĄD REJONOWY

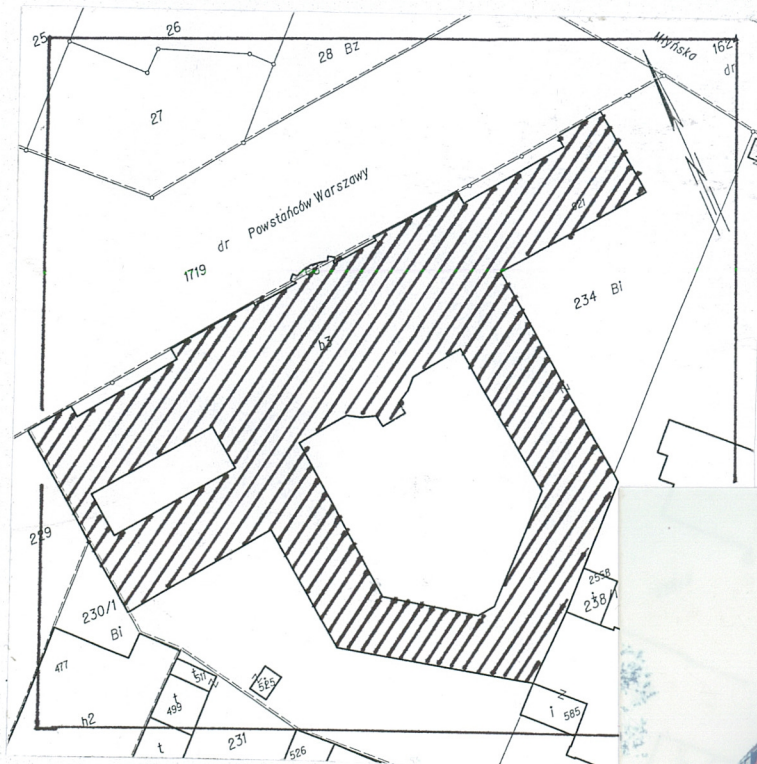
2. Czas powstania

1906-1909

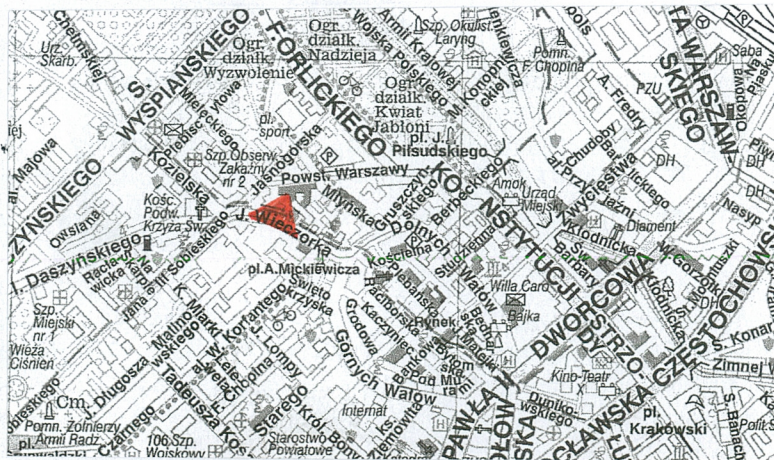
3. Miejscowość

G L I W I C E

11. Zdjęcia, rzut, sytuacja, orientacja

Widok ogólny
Sytuacja 1:1000
Orientacja

4. Adres

44-100 GLIWICE
ul. Powstańców Warszawy 23

nr ewidencyjny działki 234

nr księgi wieczystej

5. Przynależność administracyjna

województwo śląskie

powiat Gliwice

gmina Gliwice

6. Poprzednie nazwy miejscowości

GLEIWITZ

7. Przynależność administracyjna przed
01.01.1999 r.

Województwo katowickie

Gmina Gliwice

8. Właściciel i jego adres

Skarb Państwa w trwałym zarządzie
Sądu Rejonowego w Gliwicach

9. Użytkownik i jego adres

Sąd Rejonowy w Gliwicach
Ul. Powstańców Warszawy 23
44-100 Gliwice

10. Rejestr zabytków

Nr rej.
Data

A/413/14 13.01.2014

Budynek Sądu Rejonowego Gliwicach przy ulicy Powstańców Warszawy, dawnej ulicy Schlageterstrasse i wcześniej Proskeststrasse powstał w latach **1906-1909**. Prace projektowe i budowlane były prowadzone przez radcę budowlanego Geicka i inspektora budowlanego Bernsteina. Budynek wybudowany został jako monumentalny obiekt użyteczności publicznej w **historyzującym stylu z elementami neorenesansu, neobaroku, neoklasycyzmu oraz modernizmu**. Budynek powstał jako rozbudowa istniejącego budynku Sądu Rejonowego mieszczącego się przy ulicy Wieczorka. W obiekcie pierwotnie mieścił się Sąd Krajowy, (parter) oraz Sąd Rejonowy II Instancji (II i III kondygnacja). Swoją jurysdykcją obejmował Gliwice, Toszek, Pyskowice, Zabrze, tereny Mikołowa oraz Pszczyny.

Lokalizacja – budynek usytuowany jest w centrum miasta Gliwice, w kwartale wyznaczonym ulicami Powstańców Warszawy, Wieczorka i Młyńską, gdzie zlokalizowane są obiekty związane z wymiarem sprawiedliwości. Obiekt stanowi element większego kompleksu zwartej zabudowy śródmiejskiej. Budynek zlokalizowany jest po południowej stronie ulicy Powstańców Warszawy, w jej pierzei. Od strony ulicy Powstańców Warszawy, w fasadzie, zlokalizowane jest główne wejście do obiektu. Od strony wschodniej, tj. ulicy Młyńskiej znajduje się wjazd gospodarczy na teren posesji - na wschodni dziedziniec, prowadzący też na teren bezpośrednio sąsiadujących zabudowań aresztu. Od strony południowej budynek przylega do gmachu Sądu Rejonowego przy ul. Wieczorka. Od strony północno-wschodniej teren posesji jest zamknięty wysokim murowanym, potynkowanym ogrodzeniem ze stalową bramą wjazdową i furtą. Od strony południowo-zachodniej posesję zamyka wysoki ceglano-kamienny mur oporowy, tworzący zachodni dziedziniec, otwarty w stronę budynku Sądu Rejonowego przy ul. Wieczorka, który wykorzystany jest w części jako parking. Nawierzchnie dziedzińców wykonane z kostki betonowej, w części z kostki granitowej. Obiekt posiada wewnętrzny pięciokątny dziedziniec, na który prowadzą dwie bramy wjazdowe zlokalizowane w przyziemiu budynku, od wschodu i zachodu. Wewnętrzny dziedziniec wyłożony jest kostką betonową z elementami kostki granitowej. W przejazdach bramnych zachowane oryginalne posadzki z płytek terakotowych oraz żeliwne bieżnie.

Konstrukcja, materiał – obiekt wybudowany w technologii tradycyjnej, z cegły pełnej, ceramicznej, na zaprawie cementowo-wapiennej. Ławy żelbetowe, wylewane bezpośrednio na gruncie, mury fundamentowe – betonowe. Ściany obustronnie tynkowane, na elewacji detal wykonany z naturalnego kamienia – piaskowca, sztucznego kamienia oraz tynku. Wewnątrz budynku pozostałości kamiennych okładzin ścian, pilastrów, drewniane boazerie (współcześnie wykonane), w części reprezentacyjnych pomieszczeń gipsowe sztukaterie. Na zewnątrz okładzina cokołu z wielkogabarytowych płyt granitowych.

Stropy – stropy ceramiczne na belkach stalowych, w korytarzach sklepienia kolebkowe, w części z lunetami, w korytarzu korpusu głównego sklepienia krzyżowe z gurtami, w przedsionku sklepienie kolebkowe z kasetonową dekoracją;

Konstrukcja dachowa – dachy mansardowe, wielospadowe. konstrukcji drewnianej, płatwiowokleszczowej ze stolami leżącymi.

Pokrycie dachowe – dachówka ceramiczna mnich - mniszka na stromych połaciach mansardy, karpiówka układana w koronkę na pozostałych wyższych połaciach, na południowej części zachodniego skrzydła – papa.

Posadzki – w hallu na parterze zachowane płytki ceramiczne w tonacji szarej z bordowymi elementami z dekoracyjną banderolą, pozostałości ceramicznej posadzki przy południowej klatce schodowej, pozostałe posadzki współcześnie wykonane: gres - w ciągach komunikacyjnych, bufecie, sanitariatach, w pozostałych pomieszczeniach – tarkett, w części reprezentacyjnych pomieszczeń - parkiet.

Ciąg dalszy w załączniku nr 1

14. Kubatura 46 160 m ³	15. Powierzchnia użytkowa Ok. 6 971m ²	16. Przeznaczenie pierwotne Sąd	17. Użytkowanie obecne Sąd
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.) 2007-2010 – kapitalny remont obiektu w ramach którego wykonano: - budowa szybów windowych; - zabudowa zachodniego patio, budowa bufetu, czytelní; - wymiana posadzek; - remont instalacji wewnętrznych; - wymiana stolarki okiennej; - konserwacja oryginalnej stolarki drzwiowej; - renowacja wnętrza, konserwacja sztukaterii; - wymiana pokrycia dachowego; - adaptacja pomieszczeń strychowych na cele biurowe; - konserwacja i zabezpieczenia p/poż. więźby dachowej; - wykonanie nowych nawierzchni dziedzińców; - renowacja muru oporowego w zachodniej części.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) <ul style="list-style-type: none"> • Fundamenty – stan dobry; • Więźba dachowa – stan dobry, widoczne nieliczne porażenia drewnojadami; • Pokrycie dachowe – stan dobry; • Ściany – stan dobry; • Stolarka okienna – współczesna w dobrym stanie technicznym; • Stolarka drzwiowa – stan dobry, po renowacji; • Elewacje – stan dobry, po renowacji. 20. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie Budynek w dobrym stanie technicznym. Zakończenia prac remontowych wymaga zachodnia, szczytowa ściana obiektu.	

<p>21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)</p> <ul style="list-style-type: none"> Projekt techniczny dostosowania budynku Sądu Rejonowego w Gliwicach do wymagań przepisów rozporz. MOPiS z dnia 14.12.1994r. , dotyczy dróg i wyjść awaryjnych, E. Piórecki, 1996r. Archiwum WKZ sygn. 7319 Projekt remontu i przebudowy elementów zachodniego dziedzińca sądu Rejonowego w Gliwicach V 2010r. Biuro Realizacji „FRONTON” Zbigniew Bińczyk - Archiwum Sądu Rejonowego w Gliwicach Projekt adaptacji i przebudowy pomieszczeń biurowych i remontu budynku Sądu Rejonowego w Gliwicach wraz z budową wind wewnątrz budynku, XII 2005r, Biuro Realizacji „FRONTON” Zbigniew Bińczyk - Archiwum Sądu Rejonowego w Gliwicach 	<p>24. Uwagi różne</p>
<p>22. Bibliografia</p> <ul style="list-style-type: none"> Damian Reclaw <i>Gliwice w starej fotografii</i> – Wyd. Wokół Nas, Gliwice, 1998r. M. Gabzdyl <i>Gliwice wczoraj /Gleiwitz gestern</i>, Gliwice, 1994r. J. Schmidt <i>Historia Wymiaru Sprawiedliwości oraz więziennictwa w Gliwicach</i>, Gliwice, 2006r. Jolanta Wnuk - Materiały z Gliwickich Dni Dziedzictwa Kulturowego, Muzeum Gliwicz, 2006r. 	<p>25. Opracowanie karty ewidencyjnej (data i podpis)</p> <p>tekst mgr inż. arch. Hanna Wiak-Marzec, grudzień 2013 (data i podpis) </p> <p>plany, rysunki mgr inż. arch. Hanna Wiak-Marzec, grudzień 2013 na podst. Projekt remontu i przebudowy elementów zachodniego dziedzińca sądu Rejonowego w Gliwicach V 2010r. Biuro Realizacji „FRONTON” (data i podpis)</p> <p>zdjęcia fotograficzne mgr inż. arch. Hanna Wiak-Marzec, grudzień 2013 (data i podpis)</p> <p>miejsce przechowywania negatywów : Zbiory prywatne</p> <p><i>Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorsk.</i></p>
<p>23. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania)</p> <ul style="list-style-type: none"> Dokumentacja fotograficzna, pocztówki, w zbiorach Muzeum w Gliwicach 	<p>26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)</p> <p>27. Załączniki</p> <p>14 wkładek</p>

1. Miejscowość GLIWICE	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres SĄD REJONOWY 44-100 GLIWICE UL. POWSTAŃCÓW WARSZAWY 23	6. Zawartość wkładki c.d. pkt 13 Opis obiektu
2. Gmina GLIWICE		
3. Powiat GLIWICE		
4. Województwo ŚLĄSKIE		

Schody – zewnętrzne: schody główne - jednobiegowe, kamienne, granitowe z jednolitych bloków, na planie wycinka pierścienia; schody od strony dziedzińca wewnętrznego – jednobiegowe, granitowe, z granitowymi balustradami. **Schody wewnętrzne:** schody wyrównawcze w przedsionku – jednobiegowe, granitowe; główna klatka schodowa – schody trzybiegowe, wylewane, opisane na wycinku pierścienia, wachlarzowe, z owalnie zamkniętą duszą, stopnice zabiegowe, pokryte tarkettem. Balustrada kuta, dekoracyjna, złożona m.in. z pionowych słupków, połączonych girlandą, z drewnianą poręczą. Spoczniki zaakcentowane na obrzeżu czterema murowanymi kwadratowymi filarami, z dekoracją sztukatorską. Boczne klatki schodowe – trzybiegowe, wylewane, z zakrętem, z duszą zamkniętą eliptycznie. Środkowy bieg o stopnicach zabiegowych opisany na wycinku pierścienia, stopnice pokryte tarkettem, balustrada kuta, dekoracyjna, nawiązująca formą do balustrady głównej klatki schodowej. Klatka schodowa południowa – wylewana, dwubiegowa, z pięciokątną duszą. Na początku i końcu biegów kwadratowe filary, potynkowane, spięte w górze łukami tworząc arkady. Pomiedzy filarami kuta balustrada, jak w bocznych klatkach schodowych. Schody na strych – stalowe, jednobiegowe, schody na wieżbę dachową – jednobiegowe, drewniane, drabiniaste.

Stolarka okienna – pierwotne okna konstrukcji drewnianej skrzynkowej, obecnie wszystkie okna wykonane z drewna, w konstrukcji zespolonej, odzwierciedlające pierwotny wygląd. Zasadnicze okna elewacji prostokątne, dwudzielne, dwupoziomowe, czteropodziałowe lub dwudzielne, trzypoziomowe, sześciopodziałowe z podziałem krzyżowym kwater szprosami. Na poziomie sutereny oraz poddasza – okna prostokątne dwudzielne, jednopoziomowe, z krzyżowym lub poziomym podziałem kwater. Na głównej klatce schodowej okna o trapezowym kształcie wypełnione witrażowym szkłem. W lukarnach małe okna zamknięte łukiem odcinkowym, dwudzielne, jednopoziomowe, lub prostokątne, jednodzielne, z podziałem krzyżowym. W wieżycze - małe okna prostokątne, jednodzielne, jednopoziomowe. Okna połaciowe - prostokątne, jednodzielne, jednopoziomowe. W przybudówce na dziedzińcu okulus z krzyżową szczebliną.

Stolarka drzwiowa – zewnętrzna – drzwi główne – konstrukcji drewnianej, ramowo-płycinowej, dwuskrzydłowe, zamknięte wklęsło-wypukłym łukiem, pełne, z naświetlem zamkniętym koszowym łukiem, na zawiasach czopowych. Płyciny skrzydeł o nieregularnych kształtach dekorowane prętawinami, ze ślimacznikami w górnej części. W naświetlu centralna eliptyczna płycina, powyżej której promieniste podziały szprosami o łukowych formach. Oryginalne okucia drzwiowe. Drzwi w południowej części dziedzińca - konstrukcji drewnianej, ramowo-płycinowej, prostokątne, dwuskrzydłowe, o niesymetrycznych skrzydłach, w górnej części przeszklone, na zawiasach czopowych. Drzwi w północnej części dziedzińca - konstrukcji drewnianej, ramowo-płycinowej, prostokątne, dwuskrzydłowe, w górnej części przeszklone z krzyżowym podziałem, na zawiasach czopowych. Drzwi w elewacji zachodniej - konstrukcji drewnianej, ramowo-płycinowej, dwuskrzydłowe, o niesymetrycznych skrzydłach, prostokątne, z prostokątnym naświetlem, na zawiasach czopowych. Płyciny wydłużone, zamknięte w górze łukami, szersze skrzydło z eliptyczną płyciną przeszkloną. Naświetle podzielone pionową szczebliną. **Stolarka wewnętrzna** – drzwi w przedsionku do westybulu - konstrukcji drewnianej, ramowo-płycinowej, czteroskrzydłowe, o skrajnych węższych skrzydłach, z naświetlem zamkniętym koszowym łukiem. Centralne skrzydła wahadłowe, zamknięte łukiem wklęsło-wypukłym, boczne – prostokątne. Skrzydła szklone, płyciny zamknięte łukiem wklęsło-wypukłym lub prostokątne, wypełnione prostokątną szczebliną. Naświetle zaakcentowane ślemieniem w formie kostkowego gzymsu, w dolnej części naświetla wydzielona podłużna płycina zamknięta dzwonowatym łukiem, naświetle wypełnione prostokątną szczebliną. Drzwi w korytarzach - konstrukcji drewnianej, ramowo-płycinowej, czteroskrzydłowe, z naświetlem zamkniętym koszowym łukiem. Skrajne skrzydła prostokątne, wąskie, skrzydła centralne zamknięte łukiem wklęsło-wypukłym, wahadłowe. Skrzydła drzwiowe, naświetle przeszklone, podzielone szczebliną prostokątną lub w formie łukowych promienistych prętawin. Drzwi do głównych sal rozpraw - konstrukcji drewnianej, ramowo-

plycinowej, dwuskrzydłowe, prostokątne lub zamknięte łukiem odcinkowym, pełne, na zawiasach czopowych. Skrzydła z dekoracyjnymi pływami prostokątnymi lub o nieregularnych kształtach. Od strony wewnętrznej drewniane (lub wykonane w technice sztukatorskiej) portale z kartuszami w zwieńczeniu. Drzwi do poszczególnych sal biurowych – 1) konstrukcji drewnianej, ramowo-ptycinowej, jednoskrzydłowe, zamknięte łukiem dzwonowatym, odcinkowym lub prostokątne. Skrzydła drzwiowe pełne z dekoracją w formie prostokątnych oraz eliptycznych pływ. W części stolarki pływ eliptyczne szklone.; 2) Drzwi konstrukcji drewnianej, ramowo-ptycinowej, trzyskrzydłowe, z naświetlem zamkniętym odcinkowym łukiem. Skrajne skrzydła wąskie, całość zamknięta wklęsło-wypukłym łukiem. Skrzydła szklone, z podziałem prętawinami, w skrzydle centralnym motyw szklonej elipsy. Skrzydło centralne na czopowych zawiasach. Naświetle przeszklone, podzielone szczebliną prostokątną lub w formie łukowych promienistych prętawin. Drzwi w przedsionku - konstrukcji drewnianej, ramowo-ptycinowej, jednoskrzydłowe, prostokątne, na czopowych zawiasach. W górze skrzydła szklona eliptyczna pływ w obramieniu z wieńca, w dole pełna pływ prostokątna. Ponadto, drzwi w przyziemiu od strony dziedzińca - konstrukcji drewnianej ramowo-ptycinowej, trzyskrzydłowe, prostokątne. Skrzydła szklone, z podziałem prostokątnym.

Bryła - rozczłonowana, obiekt zasadniczo trzykondygnacyjny na wysokiej suterenie, z użytkowym poddaszem. Budynek nakryty wysokim mansardowym dachem, z ośmiokątną wieżyczką na osi centralnej zwieńczoną namiotowym daszkiem. Część skrzydła zachodniego, od strony południowej niższa, dwukondygnacyjna, nakryta dachem pulpitowym o niewielkim kącie nachylenia połaci, z patio przekrytym współcześnie ostrosłupowymi świetlikami. Bryła w części frontowej wzbogacona czterema ryzalitami, dwoma w korpusie i dwoma flankującymi fasadę w skrzydłach bocznych. W dachu w fasadzie lukarny w ryzalitach, wole oczka w wyższej części dachu.

Rzut – budynek założony na planie pięciokąta z wewnętrznym pięciokątnym dziedzińcem z rozbudowanym korpusem z frontu, wydłużonym o boczne skrzydła. Skrzydło wschodnie prostokątne tworzące z ogrodzeniem posesji i ścianami aresztu zamknięte podwórze. Skrzydło zachodnie o szerszym trakcie, prostokątne, z wewnętrznym prostokątnym patio, obecnie zabudowanym. Główne wejście do budynku prowadzi od strony północnej – od ulicy Powstańców Warszawy, na osi centralnej. Wejście poprzedzone kolumnowym portalem, części skrajne korpusu oraz skrzydeł zaakcentowane prostokątnymi ryzalitami. Od strony dziedzińca w korpusie budynku szeroki zamknięty łukiem ryzalit. Wyjścia na dziedziniec po południowej i północnej stronie, w części północnej poprzedzone prostokątnym portykiem. Na osi głównego wejścia, reprezentacyjny westybul z centralną, wachlarzową, trzybiegową klatką schodową, opisaną na fragmencie pierścienia. W partiach bocznych korpusu – symetryczne, dwie boczne klatki schodowe, także trzybiegowe, opisane na fragmencie pierścienia. W południowej części budynku w narożu dwubiegowa klatka schodowa pięciokątną duszą. W przyziemiu od strony wschodniej i zachodniej przejazdy bramne na wewnętrzny dziedziniec.

Wnętrze – budynek dwutraktowy, z trzytraktową szerszą częścią korpusu. Główne wejście do budynku prowadzi jednobiegowymi schodami przez prostokątny przedsionek do reprezentacyjnego westybulu. Przedsionek półkolisty sklepiony z podziałami na kasetony wypełnione sztukaterią o roślinnych motywach. Ściany boczne z pływami prostokątnymi podziałami, wypełnionymi płytami marmurowymi. Westybul krzyżowo-sklepiony z podziałem trójdzielnym poprzez archiwolty wsparte na kwadratowych filarach. Trzony filarów pokryte stiukiem bądź płytami marmurowymi. Po obu stronach westybulu rozchodzą się sklepienie łukowo korytarze biegnące dookoła. Centralna klatka schodowa doświetlona wysokimi witrażowymi oknami prowadzi na piętro do reprezentacyjnego piano-nobile. Przestronny hol pełniący funkcję poczekalni z trójdzielnym podziałem, krzyżowo sklepiony. Na ścianach podziały w formie prostokątnych pływ ujętych w obramienia astragali. Bogata dekoracja sztukatorska filarów, ścian w formie girland, kartuszy z muszlą w otoczeniu listowia. Z holu, wejścia do sklepionych korytarzy. Przy wszystkich pomieszczeniach w korytarzach zachowane dekoracyjne obramienia drzwiowe, sztukatorskie, bądź snycerskie z neobarokowymi kartuszami z numerami poszczególnych sal.

Wyposażenie: dekoracja sztukatorska ścian w formie kartuszy, girland, pływami podziałów w obramieniu z astragali, okładziny marmurowe i stiukowe filarów, snycerskie lub sztukatorskie obramienia otworów drzwiowych, wywietrzniki w ścianach w formie sztukatorsko opracowanych kartuszy, drewniana boazeria w części pomieszczeń, w holu na parterze osłona grzejnika w formie efektowanego kominka, zachowane oryginalne meble, żyrandole, pozostałości ceramicznych posadzek, kute balustrady klatek schodowych, witraże klatki schodowej i w dawnych salach rozpraw na piętrze. Witraże utrzymane w żółtej tonacji z dekoracją ornamentalną z elementami meandry, perełek, festonów. Na klatce schodowej witraż z emblematem sądownictwa w formie Wagi Temidy z otwartą księgą

1. Miejscowość GLIWICE	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres SĄD REJONOWY 44-100 GLIWICE UL. POWSTAŃCÓW WARSZAWY 23	6. Zawartość wkładki c.d. pkt 13 Opis obiektu
2. Gmina GLIWICE		
3. Powiat GLIWICE		
4. Województwo ŚLĄSKIE		

Elewacje - elewacje pokryte szlachetnym tynkiem z dekoracją wykonaną w piaskowcu, sztucznym kamieniu, z elementami granitowymi. Kominy ceglane z dekoracyjnymi, dwuspadowymi daszkami, ceglane ścianki kominowe w dachach.

Elewacja frontowa - północna - kompozycja elewacji symetryczna, 25-osiowa, z czterema ryzalitami, dwoma dwuosiowymi flankującymi fasadę po bokach, dwoma w po bokach wejścia – trzyosiowymi. Elewacja trzykondygnacyjna posadowiona na masywnym boniowanym cokole, zwieńczonym gzymsem, obejmującym kondygnację sutereny. W partii przyziemia okładzina granitowa. Oś wejścia silnie zaakcentowana neobarokowym, wykonanym z piaskowca portalem. Wejście umiejscowione w sklepionej niszy wyłożonej boniami, po bokach flankowanej doryckimi kamiennymi kolumnami, na prostopadłościennych, granitowych postumentach. Kolumny podtrzymują masywny gzymś z profilowanym łukowo zamkniętym balkonem z dekoracyjną żeliwną balustradą, zwieńczoną po bokach kamiennymi wazami. Powyżej okien balkonowych supraporta z wklęsło-wypukłym naczółkiem, w szczycie którego kartusz w formie muszli z puttami po bokach. Elewacja posiada silny wertykalny podział poprzez zastosowanie pilastrów wielkiego porządku w partiach ryzalitów oraz układ okien i ich dekorację. Pilastry wykonane z piaskowca, boniowane, ze stylizowanymi jońskimi głowicami. Dekoracja okien zróżnicowana. Okna parteru ujęte w masywne boniowane opaski zamknięte wklęsło-wypukłym łukiem z kłińcami i zwornikami w szczycie. Okna II i III kondygnacji korpusu w rozbudowanych dekoracyjnych opaskach z kłińcami w szczycie z wklęsło-wypukłymi naczółkami w ryzalitach na II kondygnacji. W partiach skrzydeł bocznych dekoracja skromniejsza w postaci kamiennych prostokątnych opasek z prostokątnymi płycinami w tynku pomiędzy poziomami okien. Całość fasady wieńczy profilowany masywny gzymś. W ryzalitach korpusu w dachu trzy lukarny, centralna zwieńczona odcinkowym naczółkiem ujęta po bokach w wolutowe spływy, po bokach lukarny prostokątne. W ryzalitach bocznych dwie lukarny prostokątne, ujęte w jedną całość. Na osi wejścia ośmioboczna wieżyczka, obita blachą, w formie latarni, zwieńczona namiotowym daszkiem.

Elewacja południowa (od strony dziedzińca) – kompozycja elewacji symetryczna, 9-osiowa, w 3-7 osi ryzalit na planie wycinka koła, w przyziemiu, dobudówka parterowa nakryta dwuspadowym dachem mieszcząca wejście do obiektu. Elewacja trzykondygnacyjna posadowiona na masywnym boniowanym cokole, zwieńczonym gzymsem, obejmującym kondygnację sutereny. W partii przyziemia okładzina granitowa. Elewacja posiada silny wertykalny podział poprzez zastosowanie pilastrów wielkiego porządku w obrębie ryzalitu oraz układ okien i ich dekorację w formie pionowych opasek z kwadratowymi płycinami z tynku pomiędzy poziomami okien. Na poziomie III kondygnacji w oknach trapezowe zworniki. Pilastry boniowane ze stylizowanymi doryckimi głowicami. W partii szczytowej ryzalitu ścianka attykowa z płycinowym podziałem. W obrębie ryzalitu wysokie, o trapezowatym kształcie witrażowe okna. Wejście zaakcentowane boniowanymi pilastrami podtrzymującymi trójkątny naczółek, w szczycie którego owalny okulus. Na osi w dachu ośmiokątna wieżyczka, w dachu po bokach ryzalitu 4 prostokątne lukarny, powyżej dwie lukarny w formie wolich oczek.

Elewacje od strony dziedzińca – (rozwiniecie) 31-osiowa: 10+5+1+5+10 – elewacja trzykondygnacyjna, posadowiona na masywnym boniowanym cokole, zwieńczonym gzymsem, obejmującym kondygnację sutereny. W partii przyziemia okładzina granitowa. W 7- osi prostokątny przejazd bramny na wschodni dziedziniec, w 16-osi wejście do budynku, w 25 osi przejazd bramny zachodni dziedziniec. W przyziemiu w 23 i 24 osi prostokątne, dwuskrzydłowe, bramy garażowe. Okna elewacji nieznacznie zróżnicowane, w suterenie okna mniejsze dwuskrzydłowe, na poziomie parteru okna szersze tryskrzydłowe, sześciopodziałowe, na pozostałych kondygnacjach dwuskrzydłowe z krzyżowym podziałem. Okna w skrajnych pięciu osiach wąskie, jednoskrzydłowe, dwupoziomowe. Okna ujęte pionowo we wspólne prostokątne opaski, podkreślające wertykalizm elewacji, w oknach III

kondygnacji trapezowe zworniki, pomiędzy pasami okien prostokątne płyciny. W dachu w mansardzie prostokątne okna połaciowe, powyżej lukarny w formie powiek.

Elewacja wschodnia – (skrzydło wschodnie) – elewacja 1-osiowa, w partii sutereny 2-osiowa, trzykondygnacyjna, posadowiona na masywnym boniowanym cokole, zwieńczonym gzymsem, obejmującym kondygnację sutereny. W partii przyziemia okładzina granitowa. Naroża flankowane boniowanymi pilastrami - od strony północnej (od strony ryzalitu w fasadzie) pilastrem podwójnym. Okna ujęte w zróżnicowane opaski, na poziomie parteru w masywne boniowane zamknięte wklęsło-wypukłym łukiem opaski z kłińcami i zwornikami w szczycie. Okna II i III kondygnacji ujęte w opaski prostokątne, na III kondygnacji z kłińcami w szczycie. Pomiędzy poziomami okien II i III kondygnacji prostokątne płyciny. Elewację wieńczy szeroki kamienny, profilowany gzyms.

Elewacja południowa wschodniego skrzydła – 5-osiowa, trzykondygnacyjna, posadowiona na masywnym boniowanym cokole, zwieńczonym gzymsem, obejmującym kondygnację sutereny. Naroża ujęte w boniowane pilastry. W partii przyziemia okładzina granitowa. Okna elewacji jednorodne, z podziałem krzyżowym, za wyjątkiem mniejszych dwuskrzydłowych okien sutereny. Okna ujęte pionowo we wspólne prostokątne opaski, podkreślające wertykalizm elewacji, w oknach III kondygnacji trapezowe zworniki, pomiędzy pasami okien prostokątne płyciny. W dachu w partii mansardy 2 lukarny w formie wolic oczek i dwie lukarny w skrajnej części w prostokątnej formie. Na wyższej części dachu trzy lukarny w formie wolic oczek.

Elewacja wschodnia (pięciokątny korpus) – 5-osiowa, trzykondygnacyjna, z analogicznymi formami dekoracji jak elewacja południowa wschodniego skrzydła. Elewacja 5-osiowa, w trzeciej osi przejazd bramny na dziedziniec wewnętrzny, w 1-2 osi przyziemia parterowe zabudowania gospodarcze, oddzielające teren aresztu. W 5-6 osi poziom dachu podwyższony o ściankę attykową, powyżej której lukarna zamknięta wklęsło-wypukłym łukiem. W pozostałej części dachu trzy lukarny w formie wolic oczek.

Elewacja zachodnia (skrzydło zachodnie) – szczytowa, pozbawiona otworów okiennych, ceglana w trakcie prac remontowych.

Elewacja południowa zachodniego skrzydła – 7-osiowa, jednokondygnacyjna na wysokiej boniowanej suterenie, wydzielonej gzymsem. Okna sutereny mniejsze, dwuskrzydłowe, powyżej szerokie i wysokie okna sześciopodziałowe. Dekoracja w formie prostokątnych opasek z kłińcami w szczycie z pionowymi płycinami. Całość wieńczy profilowany gzyms. W dachu trzy szklane świetliki nad zabudowanym dziedzińcem. W głębi widoczna wyższa 4-siowa ściana (II i III kondygnacja) części skrzydła od ul. Powstańców Warszawy. Dekoracja elewacji w formie opasek analogiczna do południowej elewacji wschodniego skrzydła. W dachu w partii mansardy 2 lukarny w skrajnej części w prostokątnej formie, 2 lukarny w formie wolic oczek. Na wyższej części dachu trzy lukarny w formie wolic oczek.

Elewacja zachodnia (pięciokątny korpus) – 5-osiowa, trzykondygnacyjna, na wysokiej boniowanej suterenie, z analogicznymi formami dekoracji jak elewacja wschodnia. Elewacja 5-osiowa, w trzeciej osi w przyziemiu przejazd bramny na dziedziniec wewnętrzny, w 1-2 osi przyziemia i parteru elewacja zabudowana skrzydłem zachodnim. W 1-2 osi poziom dachu podwyższony o ściankę attykową, powyżej której lukarna zamknięta wklęsło-wypukłym łukiem. Pozostałej części dachu trzy lukarny w formie wolic oczek.

Elewacja południowo-zachodnia (pięciokątny korpus) – 6-osiowa, trzykondygnacyjna, na wysokiej boniowanej suterenie. W 6-tej osi w przyziemiu wejście do budynku. W skrajnych partiach boniowane pilastry, okna zróżnicowane pod względem wielkości, mniejsze dwuskrzydłowe w poziomie sutereny, powyżej większe z podziałem krzyżowym, w drugiej osi sześciopodziałowym. Okna zgrupowane po trzy otwory: w części środkowej i południowej, ujęte w dekorację analogiczną do pozostałych elewacji.

Elewacja południowo-wschodnia- (pięciokątny korpus) – częściowo zabudowana, trzyosiowa, wystrój elewacji analogiczny do elewacji południowo-zachodniej.

Instalacje: elektryczna, wod-kan, gazowa, odgromowa, telefoniczna, alarmowa, klimatyzacja.

1. Miejscowość GLIWICE	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres SĄD REJONOWY 44-100 GLIWICE UL. POWSTAŃCÓW WARSZAWY 23	6. Zawartość wkładki DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA
2. Gmina GLIWICE		
3. Powiat GLIWICE		
4. Województwo ŚLĄSKIE		

1. Widok z ulicy Powstańców Warszawy, od strony zachodniej.

2. Widok z ulicy Powstańców Warszawy, od strony wschodniej.

3. Wschodni fragment elewacji frontowej.

4. Ryzalit w elewacji frontowej.

5. Wejście główne do budynku.

1. Miejscowość GLIWICE	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres SĄD REJONOWY 44-100 GLIWICE UL. POWSTAŃCÓW WARSZAWY 23	6. Zawartość wkładki DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA
2. Gmina GLIWICE		
3. Powiat GLIWICE		
4. Województwo ŚLĄSKIE		

6. Wejście do budynku.

7. Okno na II kondygnacji w ryzalicy w fasadzie.

8. Okno na I kondygnacji w ryzalicy w fasadzie.

9. Balkon nad wejściem do budynku.

10. Fragment balustrady balkonu.

11. Wieżyczka w dachu.

12. Lukarna.

1. Miejscowość GLIWICE	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres SĄD REJONOWY 44-100 GLIWICE UL. POWSTAŃCÓW WARSZAWY 23	6. Zawartość wkładki DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA
2. Gmina GLIWICE		
3. Powiat GLIWICE		
4. Województwo ŚLĄSKIE		

13. Elewacja południowa.

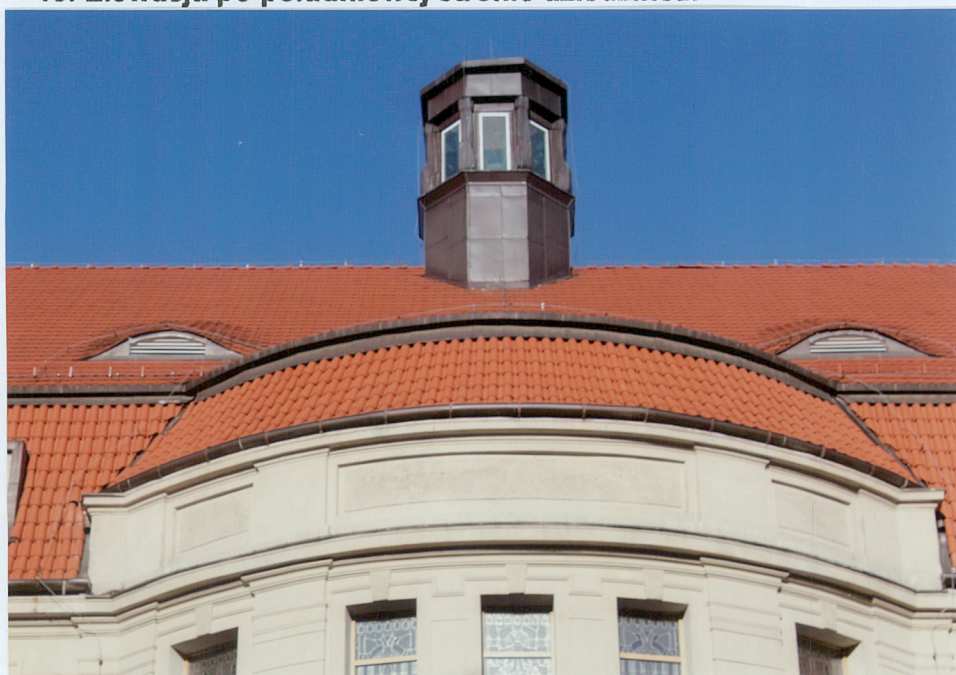
14. Wyjście na dziedziniec w południowej elewacji.

15. Elewacja po południowej stronie dziedzińca.

16. Elewacja po zachodniej stronie dziedzińca.

17. Zwieńczenie południowej elewacji korpusu.

18. Ceramiczna posadzka w przejeździe bramnym.

1. Miejscowość GLIWICE	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres SĄD REJONOWY 44-100 GLIWICE UL. POWSTAŃCÓW WARSZAWY 23	6. Zawartość wkładki DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA
2. Gmina GLIWICE		
3. Powiat GLIWICE		
4. Województwo ŚLĄSKIE		

19. Widok na zachodnie skrzydło od południa.

20. Widok na boczną elewację od strony południowo-zachodniej.

21. Widok na elewację od zachodu.

22. Widok na boczną elewację z wschodniego dziedzińca.

23. Ogrodzenie zamykające posesję od wschodniej strony.

1. Miejscowość GLIWICE	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres	6. Zawartość wkładki
2. Gmina GLIWICE	SĄD REJONOWY	DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA
3. Powiat GLIWICE	44-100 GLIWICE	
4. Województwo ŚLĄSKIE	UL. POWSTAŃCÓW WARSZAWY 23	

24. Przedsionek.

25. Okładziny ścian przedsionka.

26. Drzwi w przedsionku.

27. Stolarka drzwiowa w westybulu.

28. Widok w kierunku korytarza na parterze.

29. Widok na główną klatkę schodową.

1. Miejscowość GLIWICE	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres SĄD REJONOWY 44-100 GLIWICE UL. POWSTAŃCÓW WARSZAWY 23	6. Zawartość wkładki DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA
2. Gmina GLIWICE		
3. Powiat GLIWICE		
4. Województwo ŚLĄSKIE		

30. Widok na główną klatkę schodową.

31. Fragment oryginalnej posadzki westybuli.

32. Reprezentacyjny hall na II kondygnacji.

33. Widok w kierunku hallu na III kondygnacji.

34. Fragment balustrady głównej klatki schodowej.

1. Miejscowość GLIWICE	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres SĄD REJONOWY 44-100 GLIWICE UL. POWSTAŃCÓW WARSZAWY 23	6. Zawartość wkładki DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA
2. Gmina GLIWICE		
3. Powiat GLIWICE		
4. Województwo ŚLĄSKIE		

35, 36. Witraże na głównej klatce schodowej

37. Witraż w dawnej Sali Rozpraw.

38. Podział ścian płycinami w westybulu II kondygnacji.

40. Fragmenty sztukaterii.

39. Fragmenty sztukaterii.

1. Miejscowość GLIWICE	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres SĄD REJONOWY 44-100 GLIWICE UL. POWSTAŃCÓW WARSZAWY 23	6. Zawartość wkładki DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA
2. Gmina GLIWICE		
3. Powiat GLIWICE		
4. Województwo ŚLĄSKIE		

41. Boczna klatka schodowa.

42. Balustrada bocznej klatki schodowej.

43. Przykłady oryginalnego wyposażenia.

45. Fragmenty sztukaterii na suficie.

44. Przykłady oryginalnego wyposażenia.

1. Miejscowość GLIWICE	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres SĄD REJONOWY 44-100 GLIWICE UL. POWSTAŃCÓW WARSZAWY 23	6. Zawartość wkładki DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA
2. Gmina GLIWICE		
3. Powiat GLIWICE		
4. Województwo ŚLĄSKIE		

46. Fragment posadzki klatki schodowej w narożu południowym.

47. Południowa narożna klatka schodowa.

48. Fragment balustrady.

49. Korytarz na piętrze.

50. Korytarz w skrzydle bocznym.

51. Fragment korytarza.

1. Miejscowość GLIWICE	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres SĄD REJONOWY 44-100 GLIWICE UL. POWSTAŃCÓW WARSZAWY 23	6. Zawartość wkładki Dokumentacja fotograficzna
2. Gmina GLIWICE		
3. Powiat GLIWICE		
4. Województwo ŚLĄSKIE		

52., 53., 54 Przykłady stolarki drzwiowej.

55., 56., 57 Przykłady stolarki drzwiowej.

1. Miejscowość GLIWICE	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres SĄD REJONOWY 44-100 GLIWICE UL. POWSTAŃCÓW WARSZAWY 23	6. Zawartość wkładki DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA
2. Gmina GLIWICE		
3. Powiat GLIWICE		
4. Województwo ŚLĄSKIE		

58. Zabudowany dziedziniec w zachodnim skrzydle, bufet.

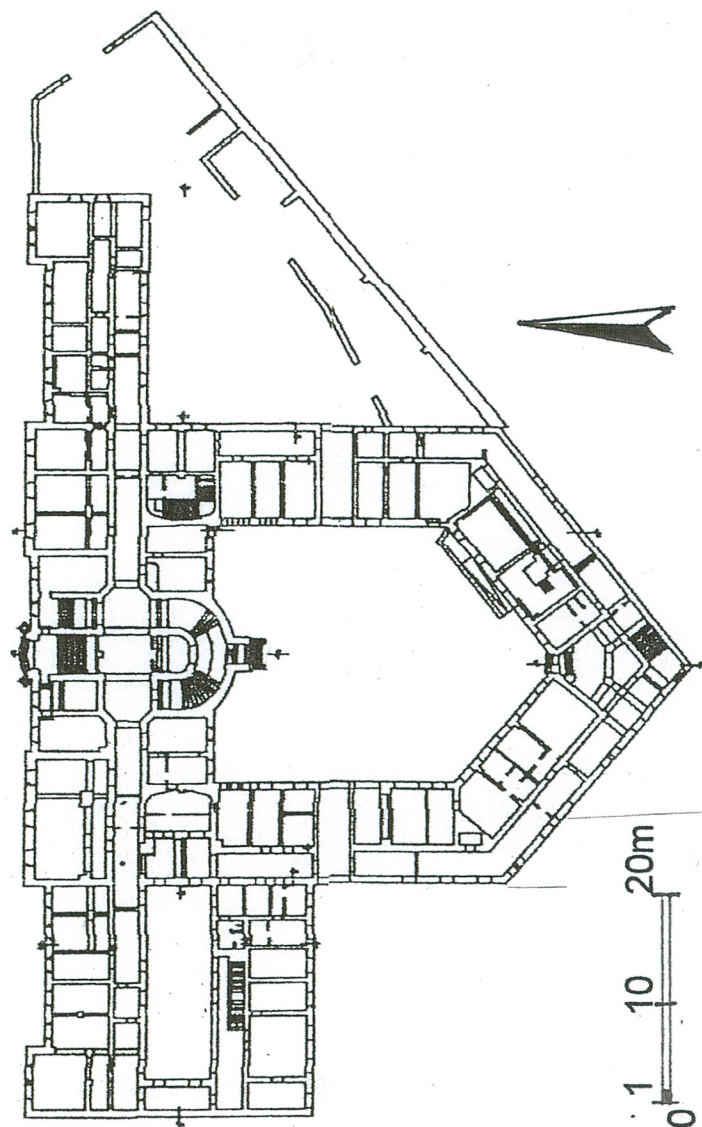

59. Zabudowany dziedziniec w zachodnim skrzydle, czytelnia, poziom na parterze.

60.,61. Fragmenty konstrukcji dachowej.

1. Miejscowość GLIWICE	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres SĄD REJONOWY 44-100 GLIWICE UL. POWSTAŃCÓW WARSZAWY 23	6. Zawartość wkładki RZUT PARTERU, IKONOGRAFIA
2. Gmina GLIWICE		
3. Powiat GLIWICE		
4. Województwo ŚLĄSKIE		

Damian Reclaw Gliwice w starej fotografii – Wyd. Wokół Nas, Gliwice, 1998r.